

НОВІ ГІГІЄНИЧНІ ПІДХОДИ ДО СУЧАСНОГО МІСТОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Б.М. МАХНЮК, В.А. СЕРДЮК,
В.В. ЧОРНА, С.С. ГАРКАВИЙ, В.Е. ЛАПТЄВ

НОВІ ГІГІЄНИЧНІ ПІДХОДИ ДО СУЧАСНОГО МІСТОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Київ – 2021

УДК 711(477)(02)

Н73

*Рекомендовано Вченою радою
Державної установи «Інститут громадського здоров'я
ім. О. М. Марзєєва Національної академії медичних наук України».
Протокол № 5 від 15.05.2018 року.*

Рецензенти:

Думанський В. Ю. – доктор медичних наук, завідувач лабораторією фізичних факторів довкілля ім. Ю. Д. Думанського ДУ «ІГЗ ім. О. М. Марзєєва НАМНУ».

Білецька Е. М. – доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедрою загальної гігієни ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

Нові гігієнічні підходи до сучасного містобудування в Україні. Монографія / Н73 В. М. Махнюк, Є. А. Сердюк, В. В. Чорна, С. С. Гаркавий, В. Е. Лаптев / За заг. редакцією акад. НАМН України А. М. Сердюка та редакцією чл.-кор. НАМН України Н. С. Польки. – К. : Міжрегіональний видавничий центр «Медінформ», 2021. – 369 с.
ISBN 978-966-409-235-4

Новітні українське та зарубіжне законодавства, рекомендації міжнародних організацій, практики європейських країн та прискорений розвиток нових високотехнологічних галузей України і створення нових прогресивних інноваційних об'єктів, а також враховуючи трансформаційні соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні в процесі формування її євроінтеграції, зокрема: перехід до ринкової економіки, встановлення вартості землі, реструктуризація виробництва та відхід від планової системи ведення господарства; реформування містобудівної галузі в Україні з метою створення сприятливих умов для розвитку будівельної галузі шляхом спрощення дозвільних та погоджувальних процедур; реформування центральних органів виконавчої влади, децентралізація влади та створення територіальних громад, все це стало підставою для обґрунтування нових гігієнічних підходів до сучасного містобудування, що знайшли своє відображення у санітарному та містобудівному законодавствах і впроваджені у роботу територіальних органів Держпродспоживслужби, лабораторних центрів МОЗ, структурних підрозділів Мінрегіону задля подальшого стабільного розвитку народного господарства незалежної України та становлення її як європейської країни.

Монографія буде корисною в повсякденній роботі не тільки для практичних лікарів медико-профілактичного профілю, спеціалістів територіальних управлінь Держпродспоживслужби, а й для викладачів, студентів вищих медичних та будівельних навчальних закладів, а також фахівців проектних, експертних організацій Мінрегіону, органів виконавчої влади та територіальних громад.

УДК 711(477)(02)

ISBN 978-966-409-235-4

© В. М. Махнюк, Є. А. Сердюк, В. В. Чорна,
С. С. Гаркавий, В. Е. Лаптев, 2021

Висловлюємо щире подяку д. мед. н. Петриченку О. О. (НАМН України) за безцінні наукові поради та толерантність, експерту ТОВ «Укрекспертиза в будівництві» Козловій І. А. за практичні поради, завідувачу відділу бухгалтерського обліку та економічного аналізу Зінченко Г. Г. та всім, хто доклав зусиль у створенні цієї книги.

ЗМІСТ

Передмова	7
Розділ 1. Основні напрями розвитку планування та забудови населених місць у контексті створення безпечних умов життєдіяльності людини	10
1.1. Сучасне планування і забудова території населених місць з багатогалузевим народногосподарським розвитком	13
1.2. Планувальна організація і забудова території населених місць з профілюючим промисловим розвитком	29
1.3. Планувальні рішення та забудова території населених місць з провідним напрямом розвитку портово-промислового та курортно-рекреаційного комплексів	34
1.4. Планувальні рішення та забудова території населених місць з провідним напрямом розвитку легкої промисловості та туризму	47
1.5. Планувальні рішення та забудова території населених місць з провідним напрямом розвитку рекреаційної зони	61
1.6. Оцінка ризику забруднення атмосферного повітря для здоров'я населення у містах з багатогалузевим та профілюючим промисловим комплексом	74
1.7. Алгоритм проведення санітарно-гігієнічної оцінки генеральних планів населених пунктів	90
<i>Висновки до розділу 1</i>	95

Розділ 2. Впровадження нових гігієнічних підходів при розташуванні інноваційних об'єктів виробничої території населених місць	99
2.1. Ризик-орієнтований підхід до розміщення підприємств I–V класу небезпеки з інноваційними технологіями ...	101
2.2. Обґрунтування пооб'єктно-розрахункового методу при розміщенні сучасних підприємств з еколого-зберігаючими технологіями	116
2.3. Гігієнічні питання зміни розмірів СЗЗ та класу небезпеки об'єктів цукрової галузі з інноваційними технологіями та оптимізація вивільненої території санітарно-захисних зон	128
2.4. Гігієнічна оцінка впливу діяльності об'єктів виробничої потужності підприємства з видобутку та переробки вогнетривких та тугоплавких глин	138
2.5. Санітарно-епідеміологічні, екологічні та техногенні чинники впливу на сельбищну територію при розміщенні вибухо-, пожежонебезпечних об'єктів з обслуговування автотранспорту	149
2.6. Відповідність вітчизняних інноваційних об'єктів з виробництва відновлювальних альтернативних видів енергії національному санітарному, екологічному та містобудівному законодавствам України ...	163
2.7. Алгоритм методичних підходів до оптимізації розмірів санітарно-захисних зон сучасних підприємств та виробництв різного призначення	178
<i>Висновки до розділу 2</i>	<i>182</i>
Розділ 3. Гігієнічний супровід інноваційного проектування сучасних житлових будинків із квартирами типу «смарт-квартира»: український стан та зарубіжний досвід	185
<i>Висновки до розділу 3</i>	<i>196</i>

Розділ 4. Гігієнічна оцінка соціально-планувальної території зон житлової забудови (об'єкти соціальної інфраструктури – заклади загальної середньої освіти) ..	198
<i>Висновки до розділу 4</i>	<i>234</i>
Розділ 5. Гігієнічна оцінка нововведень у галузях охорони здоров'я та містобудування в частині розміщення вбудованих закладів охорони здоров'я	236
5.1. Санітарне та містобудівне законодавства України та Європейських країн щодо розміщення вбудованих закладів охорони здоров'я	236
5.2. Розробка Алгоритму санітарно-епідеміологічної оцінки архітектурно-планувальних рішень розміщення закладів охорони здоров'я, вбудованих в житлові будинки	262
5.3. Обґрунтування санітарно-протиепідемічних вимог до розміщення вбудованих в нежитлові приміщення житлових будинків закладів охорони здоров'я амбулаторного типу в умовах COVID-19	275
<i>Висновки до розділу 5</i>	<i>287</i>
Розділ 6. Забезпечення санітарно-епідеміологічної складової у нормуванні планування та забудови територій населених місць України з імплементацією вимог директив ЄС	289
<i>Висновки до розділу 6</i>	<i>303</i>
Розділ 7. Обґрунтування комплексу профілактичних заходів для органів виконавчої влади та територіальних громад з метою прийняття управлінських рішень у містобудуванні для створення сприятливих умов життєдіяльності населення	307
<i>Висновки до розділу 7</i>	<i>326</i>

Розділ 8. Унормування санітарно-захисних зон в Україні як основний еколого-гігієнічний чинник формування містобудівної ситуації (підсумки роботи спеціалізованої планувальної «Експертної комісії з питань встановлення та зміни розмірів санітарно-захисних зон при Головному державному санітарному лікарі України» за 10-річний період)	327
<i>Висновки до розділу 8</i>	<i>337</i>
Розділ 9. Обґрунтування комплексу профілактичних заходів для органів виконавчої влади та об'єднаних територіальних громад з метою прийняття управлінських рішень у містобудуванні для створення сприятливих умов життєдіяльності населення	338
<i>Висновки до розділу 9</i>	<i>351</i>
ПІСЛЯМОВА	352
ПОДЯКА	355
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	357